CAUZELE ABANDONULUI ŞCOLAR

P.I.P. BUIA ELISABETA
LICEUL TEHNOLOGIC ,,LIVIU REBREANU''
MAIERU

O educaţie adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniţă şi şcoală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. O bună intervenţie a cadrului didactic prin însuşi procesul educativ pe care-l desfăşoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului şcolar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează şcoala sunt cei care s-au făcut remarcaţi pentru absenteism şi alte dificultăţi de comportament, pentru care au fost sancţionaţi în repetate rânduri în şcoală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învăţământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar şi cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul şcolar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; şcoala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât si elevii nu mai consideră şcoala un viitor.

Efectele abandonului şcolar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întai, cei care abandonează şcoala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală şi civică necesară exercitării rolului de părinte şi celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează şcoala sunt viitorii şomeri şi reprezintă, pe termen mediu şi lung, o sursă de dificultăți sociale şi de pierderi, care depăşesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenţie se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice de lucru în echipă şi de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariţia unor astfel de situaţii de risc la nivelul şcolii, pentru prevenirea şi, în ultimă instanţă, pentru rezolvarea unor situaţii de criză cu efect de abandon şcolar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor şcolare ar fi bine să încercăm să identificăm şi să studiem câteva cauze:

- Şcolile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie şi lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii.

  Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru şcoală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților şi prin lipsa de cultură a comunității..

  Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre şcolile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar şi asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de şcoala. De asemenea, este menţionată aprecierea (fară vreo susţinere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul şcolar creşte iarna, ,,în condiţiile lipsei de subsistenţă'' şi din cauza ,,lipsei hranei sau imbrăcămintei necesare''. E o simplă părere fără cunoaşterea generală a realităţii. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea

condiţiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-şi urmeze părinţii la muncă, abandonând şcoala.

- Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reuşita sau eşecul şcolar şi profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu şcoala. Există şi cazuri în care părinţii încurajează să încalce normele valorilor şcolare prin atitudinea lor faţă de şcoală. Ca forme principale de manifestare a deviaţiei şcolare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social şi comportamental: fuga de la şcoală, absenteismul, abandonul şcolar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul şi suicidul. Cunoaşterea acestor atitudini şi identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera şcolară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajaţi şi de atitudinea părinţilor pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanţia asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forţei de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-şi urmează părinţii, fie sunt lăsaţi în grija unor rude sau cunoştinţe apropiate care se ocupă superficial de situaţia şcolară a copiilor.
- Climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon şcolar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual şi imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative şi lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul şcolar.
- Factori de natură socială şi economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale şi morale, prăbuşirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional şi, în final, abandon şcolar.
- Anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilarie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează şcoala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la şcoală.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenţei*, Editura Trei, Bucureşti

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti